

Naturskolans läroplan

Denna läroplan har gjorts upp för att definiera mål och innehåll för undervisningen vid Natur och Miljöskolor. Läroplanen följer riktlinjerna för den läroplan som förankrar undervisningen i samtliga skolor i Finland, Grunderna för grundskolans läroplan (1994). Läroplanen fungerar som ett stöd och hjälpmedel för den pedagogiska verksamheten vid naturskolorna.

Pedagogisk grund

Naturskolan anammar inget speciellt miljöpedagogiskt undervisningsprogram, men har däremot tagit influenser från olika miljöfostrande riktningar, bland annat sammanhangspedagogik, utomhuspedagogik och "Earth Education" (Hannele Cantell 2000, Ympäristökasvatuksen käsikirja).

För en aktiv inläring krävs upplevelser och stimulans av sinnen, då känsla, tanke och handling samarbetar. I en direktupplevd undervisningssituation fås sinnesupplevelser i form av färger, ljud, dofter, former och stämningar. Alla dessa bidrar till att förstärka inlärningsprocessen. Vår grundtes är att vi kommer ihåg 10% av det vi läser, 50% av det vi hör och ser, 70% av det vi diskuterar och 80% av det vi upplever (William Glasser). Undervisningen vid naturskolan utgör därför ett viktigt komplement till klassrummets bokliga inlärningsmiljö.

Naturskolans syfte och målgrupp

Centrala element i naturskolans värdegrund är miljöhänsyn och respekt för naturen.

Naturskolan stöder och kompletterar den miljöfostrande verksamheten i svenskspråkiga daghem och grundskolor. Naturskolan vill undervisa barnen ute i naturen och på så sätt låta dem bekanta sig med den egna närmiljön. Naturskolans syfte är att fostra barnen till miljömedvetna medborgare som prioriterar en hållbar livsstil.

Till naturskolans värdegrund hör att:

- Utveckla en känsla för naturen
- Främja respekt för naturen
- Väcka intresse för olika naturmiljöer
- Sprida kunskap om naturen

Naturskolans främsta målgrupp är barn i åldern 3-12 år. Naturskolan riktar sig även till fostrare som besöker naturskolan tillsammans med barnen, såsom småbarnspedagoger, lärare och assistenter. Besöksgrupperna består av max 25 barn som deltar i naturskolans uteundervisning 1-4 gånger per år. Besöken varar oftast en hel skoldag och varje besök utgör en helhet.

Metoder och verktyg

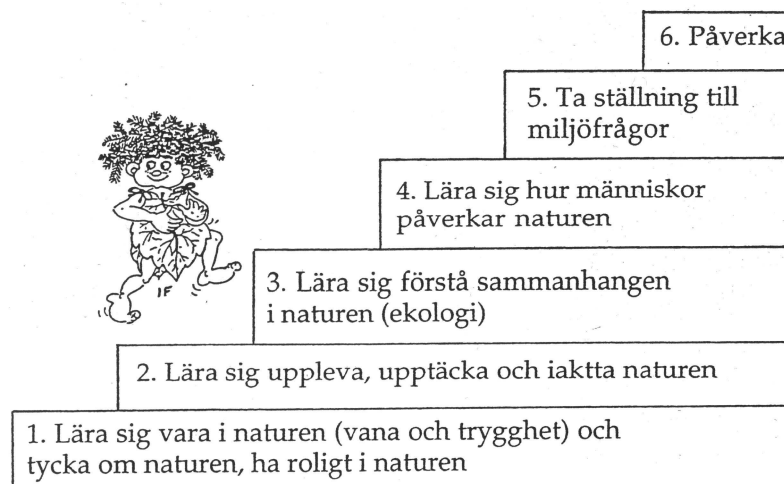
I naturskolan undervisas barnen i miljöfostran i det bästa tänkbara klassrum – naturen.

Uteundervisning, som naturskolan utövar, är ett tvärvetenskapligt begrepp och lämpar sig även för andra ämnen än traditionell naturkunskap, till exempel matematik, modersmål och konst. Verksamheten vid naturskolan är betydligt mer målinriktad och innehåller mer aktiviteter än en utflykt i naturen.

Under naturskoldagen förmedlas erfarenheter och upplevelser i naturen på ett lekfullt sätt. Besökarna får upptäcka naturen med hjälp av alla sinnen genom olika lekar, övningar och enkla experiment som är åldersanpassade. Tyngdpunkten ligger vid att förklara samband i naturen på ett konkret sätt och introducera kretsloppstänkande som grund för att förstå miljöfrågorna. För de yngre barnen är upptäckarglädjen i naturen det viktigaste och då använder vi oss av berättelser, sagor och historier för att locka fram fantasin. För äldre barn är det viktigt att förstå händelseförloppen och orsak - verkan i förhållandet människa - natur. Barnen får ta del av små ledtrådar och småningom ser de helheter växa fram. Som ett exempel brukar svåra begrepp som fotosyntes förklaras med hjälp av en saga och bilder. Naturskollärarna leder barnen genom övningarna men målet är att barnen själva ska få upptäcka och förstå samband i naturen.

Undervisningens mål och centralt innehåll

Undervisningen vid naturskolan byggs upp utgående från besökarnas förutsättningar, såsom åldersgrupp och tidigare kunskaper. Det huvudsakliga målet med naturskolans verksamhet förklaras bäst med hjälp av en utvecklingstrappa för ökad förståelse av naturen, där steg 1 och 2 står för färdigheter, steg 3 och 4 kunskaper och 5 och 6 attityder. Naturskolans besökare bjuds på upplevelser i naturen i enlighet med den utvecklingsnivå, trappsteg, de befinner sig på.

Undervisningsprogrammen ger naturskolans besökare kunskaper och färdigheter inom följande delområden:

- naturen under de olika årstiderna
- skillnader mellan den levande och icke - levande naturen
- livscyklar i naturen (födelse, tillväxt och död)
- naturens mångfald (olika organismer samt deras anpassning till olika livsmiljöer)
- artbestämning (de vanligaste växterna och djurarterna i närmiljön)
- näringskedjor i naturen (t.ex. växter - växtätare - rovdjur)
- kretslopp i naturen (t.ex. vattnets kretslopp)
- olika naturfenomen, t.ex. geologiska sådana (flyttblock, jättegryta)
- människans förhållande till naturen och den bebyggda miljön
- människans rättigheter och skyldigheter i naturen, dvs. allemansrätt och naturskydd
- särdragen i ett hållbart samhälle

Helhetstänkande

En grundläggande regel på naturskolan är att personalen fungerar som förebilder för besökarna. På naturskolan förespråkar man därför lösningar för hållbar utveckling, t.ex. återanvändning, sopsortering och kompostering. Besökarna får tänka miljövänligt redan när de packar för naturskoldagen, matsäcken ska helst inte förvaras eller ätas ur engångsförpackningar osv. Ett miljöfostrande helhetstänkande genomsyrar all verksamhet vid naturskolan. Genom att leva som vi lär förmedlar vi bestående miljövänliga handlingsmodeller. På naturskolan utvärderar och utvecklar vi även vår verksamhet tillsammans med naturskolans besökare.